

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 122. — STEV. 122.

NEW YORK, MONDAY, MAY 25, 1925 — PONDELJEK, 25. MAJA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

NOBENEGA SLEDU NI O RAZISKOVALCU AMUNDSENU

Po tri-in-šestdesetih urah, ki so potekle izza pričetka poleta na Sev. tečaj ni bilo še nikake vesti glede usode ekspedicije. — Čakajoča skupina v Kings Bay poroča, da je postalo vreme krog polarnih pokrajin megleno in da je pričelo snežiti.

KINGS BAY, Špicbergi, 24. maja. — Nenadna izprememba v vremenu je povečala skrb glede usode Amundsen-Ellsworth ekspedicije, koje člani so odsotni sedaj več kot šestdeset ur. Oblaki, ki so preteli z istočne strani, so zagrnili čakajoče v Kings Bay in pričel je naletavati sneg.

Severoiztočni veter pa je pihal še naprej, in meteorologi so vsled tega mnenja, da bodo oblaki izginili.

Za povsem mogoče se smatra, da počivata oba aeroplana na ledu kakih dvajset do petdeset kilometrov vstran od postojanke. Če so dospeli letalci iz jasnega polarnega ozračja ter zapazili steno oblakov, so se mogoče takoj spustili navzdol.

— Nič drugega ne preostaja kot čakati, — je izjavil kapitan ladje Fram.

Vsi čakajoči skušajo biti upolnini in optimistični.

Dva meteorologa ekspedicije sta poslala v zrak balon do višine 20,000 čevljev. Balon se je dvigal pod pritiskom severoiztočnega vetra do višine sedmih tisoč čevljev, se obrnil nato proti severozapadu ter se dvigal še naprej. Za letalce je vse ugodno, z izjemo južnih vetrov. Iztočni vetrovi so posebno zaželjivi, ker preganjajo krajevne monsune.

WASHINGTON, D. C., 24. maja. — Uradniki mornariškega departmanta niso mnenja, da je že dozorel čas, ko bi se bilo treba vznemirjati glede kapitana Amundsen in njegovih drznih tovarišev.

Čeprav priznavajo, da je mogoče zadela oba aeroplana nesreča, so tukajšnji uradniki vendar mnenja, da je našel Amundsen varno mesto, kjer je pristal in da je sklenil ostati nekoliko dalje kot je bilo prvotno določeno. Treba bo enega dneva ali dveh, predno bodo tukajšnji uradniki prepričani, da ne bo priletel Amundsen nazaj na svojo postojanko.

Admiral Eberle, načelnik mornariških operacij ter pomožni mornariški tajnik, je bil zelo optimističen glede prilik Amundsen, da se mu poskus posreči. Rekel je, da ne bo izgubil upanja prej kot po poteku več dni.

Znani polarni raziskovalec Vilhjalmur Stefanson je rekel včeraj poročevalcem Associated Press, da se je Amundsen po poletu na tečaj s svojimi tovariši najbrž obrnil proti severni Alaski in da je tam varno pristal, če se ne bo še nadaljni dan ničesar čulo o njem. Mesto da bi se bil ustavil na Severnem tečaju, je poletel naprej preko Arktika.

— Nikdar nsem mislil, da se bo Amundsen ustavil na Severnem tečaju, če bodo njegovi stroji v redu, — je rekel. — Če bi šel na tečaj ter se vrnil, bi si pridobil veliko slavo, ki pa bi bila majhnega znanstvenega interesa. S tem pa, da bi poletel preko Arktika do Alaske, bi prišel preko edinega neraziskanega dela Arktika ter ugotovil, če je tam kaka celina ali ne.

— Razdalja do Alaske je tudi le za četrtno poti daljša kot pa do Špicbergov.

Divjanje laških fašistov po Istri.

ROVINJ, Istra, 23. maja. — Tukaj so se završili vroči spopadi med fašisti in komunisti. Dva fašista sta bila mrtva, eden pa težko ranjen. Fašisti so razdeljali poslopje, v katerem se je tiskalo komunistično glasilo.

Francozi bodo kmalu poslali Nemčiji noto.

PARIZ, Francija, 23. maja. — Francosko zunanje ministrstvo je sestavilo odgovor na predloge nemškega garancijskega pakta. V odgovoru bo Francija v prvi vrsti vpoštevala angleške zahteve in angleško stališče.

Predsed. Coolidge nenadoma obolel.

Predsednik Coolidge je nenadoma obolel pri delu ob svoji pisalni mizi. Zdravniki izjavljajo, da ni nobene nevarnosti in da je predsednikovo stanje na poti izboljšanja.

WASHINGTON, D. C., 23. maja. — Predsednik Coolidge je zbolel danes vsled nepretravnosti, to da njegovi zdravniki so izjavili, da ni nevarnosti, da je njegovo stanje že na poti izboljšanja. — Ničesar hudega ni, — so izjavili zdravniki, in dasi je predsednik za današnji dan odpotoval vse sprejeme, vendar je dal navodila za vse potrebne korake, ki se naj ukrenijo glede njegovega izleta na jacht "Mayflower", ki se bo vršil te dni.

Prvi znaki obolenosti so se pojavili v petek zjutraj, in sicer kmalo nato, ko je šel predsednik Coolidge k svojemu običajnemu delu za pisalno mizo. Predsednik je nato vstal, odšel nazaj v svojo sobo v Beli hiši ter za hip legel na posteljo, misleč, da bo oslabelelost prešla. Pred polnočjo mu je res toliko odleglo, da je mogel popoldne sprejeti nekaj obiskovalcev.

Dva zdravnika, ki sta bila poklicana k predsedniku sta izjavila, da njegova obolenost ni resnega značaja in da ni pričakovati resnih posledic. Pozneje je izdal Joel T. Boone, eden obeh zdravnikov, bulletin, v katerem je naznanil, da so predsednikovo stanje stalno izboljšuje.

Kljub svoji obolenosti je sprejel predsednik v Beli hiši senatorja Borah, predsednika senatnega odbora za zunanje zadeve, ki je bil že dan poprej povabljen k predsedniku na konferenco. Sedel v postelji, je razpravljaj predsednik s senatorjem nad deset minut o zunanji politiki.

V Belo hišo je prispel tudi senator Jose del Carmen, dominikanski poslanik, da bi predstavil predsedniku senatorja Don Frederico Belasquesa, podpredsednika dominikanske republike. Predsednik Coolidge pa ju ni mogel sprejeti.

Mrs. Coolidge, predsednikova žena je odšla pravkar na sprehod, ko je njen mož obolel. Ko se je vrnila v Belo hišo, je videla, da je njen soprog v oskrbi zdravnikov.

Smrt angleškega feldmaršala.

DEAL, Belgija, 22. maja. — Danes je umrl tukaj v starosti sedemdesetih let angleški feldmaršal John French. Pokojnik je igral v svetovni vojni veliko vlogo.

Novo orožje strelja bombe dve milj daleč.

TOKIO, Japonsko, 22. maja. — Inženir Okamoto je iznašel puško, s katero je mogoče vreči bombe dve milj daleč. Puška ni težja kot je navadna strojna puška.

Kinematografski trust v Avstraliji.

MELBOURNE, Avstralija, 19. maja. — Avstralske in novozevelandske filmske družbe so se združile. Nova organizacija je kapitalizirana s 15 milijoni dolarjev ter kontrolira 130 gledališč.

Močan potres na Japonskem.

Japonsko je zopet obiskal potres. — V morskem zdravilišču je zahteval potres nad dvesto žrtev. V tunelu zasuti vlak.

TOKIO, Japonska, 23. maja. — V morskem kopališču Kinokuni, na Japonskem, je bil potres, ki je zahteval nad dvesto človeških žrtev. Kljub temu, da je to mersko zdravilišče zelo obiskovano od tujcev, vendar vlada naziranje, da ni med žrtvami nikakih inozemcev. To zdravilišče je slavno vsled svojih vročih vrelcev in kopališč ter leži sedem milj od Toya-Oka.

V bližini Ashige se je podsil železniški predor, in sicer baš v trenutku, ko se je nahajal v njem vlak. Veliko škodo je povzročil potres s podstutjem tudi v Ikumo srebrenih rudnikih.

LONDON, Anglija, 23. maja. — Poročila iz Osake naznanjajo, da je trajal potres tri minute. Tudi v kraju Kobe je bilo čuti hude potresne smuke. V Toy-Oka se je porušilo nad dvesto hiš.

Korešpondenca med bivšim kajzerjem in Rooseveltom.

BERLIN, Nemčija, 23. maja. — Nemški zunanji urad je te dni objavil značilne dokumente o nemški predvojni politiki. Posebno zanimiva je korešpondenca med nemškim kajzerjem in tedanjim ameriškim predsednikom Rooseveltom.

Ko so se vršile priprave za haško konferenco je neki član angleškega kabineta sporočil Rooseveltu, da je skušal nemški kajzer konferenco preprečiti ter da ga d. Nemčija veliko mornarico, s katero pa ne namerava napasti Anglije, pač pa Združene države. Ko je bivši kajzer to izvedel, je brzojavil Rooseveltu, da je to nesramna laž. Nadalje je zavrnil Rooseveltu, da Nemčija ničesar bolj ne želi kot ohraniti prijateljske stike z Združenimi državami.

Rešeni brodolomci.

LONDON, Anglija, 23. maja. — Danes je parnik "Mirerci" rešil posadko angl. parnika "Seoptre" ki se je potopil pri rtu Lagunas. Posadka se je nahajala v rešilnih čolnih ter je bila že tri dni brez hrane.

Unijske majne zapirajo.

MONESSEN, Pa., 23. maja. — V tukajšnji bližini so danes zaprli zadnjo unijsko majno. Vseh skupaj jih je zaprtih 54. V majnah je bilo zaposlenih od 10,900 do 11,000 delavcev.

Mehiška vlada hoče odpraviti hazardne igre.

NOGALES, Arizona, 23. maja. — Ako bo sprejet v državnem zboru tozadevni predlog, bodo v Mehiki v kratkem odpravljene vse igralnice. Največja igralnica se nahaja v Nogales, Sonora.

Velika tovarna v Trentonu zgorela.

V Trentonu, N. J., je uničil požar tovarno Panelyte Board Co. Povzročena škoda znaša pol milijona dolarjev. Kako je nastal požar, se zaenkrat še ni moglo dognati.

Deklica odvedena in zadavljena.

Zadavljeno so našli Miss Heyward, katero je v sredo odvedel neki možak, ki je obstrlel njeno teto ter zanetil hišo.

WINTHROP, Mo., 24. maja. — V drugem nadstropju kočje, ki je last Jennie Gray v Pine Point so našli truplo Miss Aide Heyward, katero je odvedel v sredo zjutraj neki možki, ki je ustrelil njeno teto, Mrs. Eno Towns. Truplo je ležalo na ozki postelji ter bilo skopo nago.

Kočja je približno eno milj in pol od prejšnjega doma Miss Heyward.

Razposlan je bil generalni alarm, tikajoč se aratacije nekega Harry Kirby-ja iz Watertown, Mass., ki je stanoval dva tedna v bajti, v kateri so našli truplo ter bil zaposlen v neki krajevni tvornici.

Posetni mojster Earl E. Jones je dobil od Kirby-ja poštno karto, s katero naroča, naj se pošlje vso pošto, naslovljeno nanj, v Augusta, Ga. Prišla je pošta za Kirby-ja ter bila odposlana z vlakom ob enajstih. Državni policisti v civilni obleki stražijo poštni urad v Augusti.

Truplo so se nahajalo deloma pod modroco katerega je skušal nekdo potegniti ven v poskusu, da pokrije truplo. Viseči jezik je kazal, da je bila smrt posledica zadavljenja.

Kirby je prišel pred trimajstimi dnevi v Winthrop, se nastanil v kočji ter dobil delo v "Oil cloth" tvornici, v kateri je bil od tedaj naprej zaposlen.

Nemški trgovci in učenjaki v Mehiki.

HAMBURG, Nemčija, 23. maja. — Dne 30. maja bo dospelo v Mehiko večje število nemških trgovcev in znanstvenikov. V spremstvu nemškega konzula bodo vpriporili šestdeset dni trajajoče potovanje po vsej deželi.

Mehiška vlada je pozvala prebivalstvo, naj gre obiskovalcem v vseh ozirih na roko.

MacDonald bolan.

LONDON, Anglija, 21. maja. — Zdravje Ramsay MacDonalda povzroča zopet skrb njegovim prijateljem. Prisiljen je bil odpovedati vse svoje nameravane govore.

Zbolel je že tekom druge polovice svojega termina kot ministrski predsednik.

V jami ga je zadela strela.

JOPLIN, Mo., 21. maja. — 22-letnega rudarja Wil. Frie-a je zadela strela, ko se je nahajal 150 čevljev pod zemljo. Strela je udarila v parni kotel, ki se je nahajal nad rovom ter dospela po železni cevi, ob kateri je stal Frie, v zemljo.

V Bostonu bodo zastrajkali zidarji.

BOSTON, Mass., 23. maja. — Če bodo konference med unijskimi voditelji in kontraktorji brezuspešne, bo v ponedeljek zastrajkalo pet tisoč zidarjev. Unija zidarjev spada v področje American Federation of Labor. Delavci zahtevajo višje plače.

VSTOP ŠPANSKE V VOJNO

Pariz je izvedel, da je stopila Španka v vojno proti Rif plemenu. — V kratkem se bo baje završil skupni špansko-francoski naskok na vstaški glavni stan. — Pričetek nove ofenzive. — Zavarovanje Feza je potrebno, da se prepreči versko vojno.

PARIZ, Francija, 22. maja. — Poroča se, da se bo vsak čas izkrcala v Adžiru, pristanišču ob moriški obali, kjer je postavil Abdel Krim svoj glavni stan, kombinirana sila francoskih in španskih čet.

Francosko-špansko sodelovanje, če bo potrebno, je posledica pogajanj, ki so se vršila v Madridu med Louis Malvy-jem, francoskim ministrom za notranje zadeve tekom svetovne vojne, ter špansko vlado.

Tukaj so tudi krožile govorice o bližajočem se obstreljevanju Adžirja od strani francoskih in španskih bojnih ladij. Take operacije pa se ne smatra za mogoče, kajti Abdel Krim je zbral tam na tisoče španskih vojnih jetnikov, kojih življenja bi bila ogrožena vsled obstreljevanja.

Ministrski predsednik Painleve je poslal pretekli teden Malvy-ja kot posebnega odposlanca v Madrid, kjer se pogaja Malvy s španskim diktatorjem gen. Primo de Rivero glede neke vrste začasne vojaške in mornariške zveze med Francijo in Španko v namenu, da se zdrobi Abdel Krime ter onemogoči Rif plemenu nadaljevanje sedanje kampanje.

Adžir, ki je baje prvi cilj kombiniranih operacij, je obenem tudi glavno pristanišče za sprejemanje dobav in municije, katero dobavljajo inozemski trgovci z vojnim materialom.

Medtem pa se je pričela včeraj nadaljna velika ofenziva francoskih čet, katero vodi general de Chambrun. Te ofenzive so se tudi udeležile čete polkovnika Freydenberga in polkovnika Cam-baya. Ta sveži napad je postal potreben vsled obnovljenega napredovanja sil Abdel Krime, ki ogroža Oudža-Fez črto ter Fez.

Maroški jetniki so potrdili domnevanje, da je sklenil Abdel Krim vpriporiti obupne napore, da se polasti verskega glavnega mesta v Maroku v domnevi, da bo s tem zanetil fanatizem med vsemi plemeni ter obenem uničil francoski ugled.

Francoske bločne hiše v pokrajini Taounat so bile zopet obkoljene od rifskih vstašev, a prihod obojenj bo omogočil Francozom prodiranje z gotovostjo, da bodo mogli ohraniti celo ogroženo črto.

Poročila, ki so dospela v francoski glavni stan, pravijo, da je pričel Abdel Krim obglavljati v mah-sah one načelnike in častnike, ki so tekom zadnjih

(Nadaljevanje na 3. strani.)

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.50	2000 Din. — \$34.80	5000 Din. — \$86.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 1000 dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.		
Računilja na sadnje pošte in izplačajo "Pozitni čekovni urad".		
ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:		
200 lir \$ 9.30	500 lir \$22.25	
300 lir \$13.65	1000 lir \$43.50	

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 500 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške. Računilja na sadnje pošte in izplačajo Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Liram sodja ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roko.

POŠILJATVE PO BEZOPASNEM PISMU IZVRŠUJEMO NA NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.25

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

83 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4937.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto —	\$7.00
in Kanado —————	Za pol leta —————	\$3.50
Za pol leta —————	Za nizozemstva za celo leto —	\$7.00
Za četrt leta —————	Za pol leta —————	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti ne bomo prijemljivi. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

KAPITALISTIČNA "DEMOKRACIJA" V ITALIJI

Kjer sovražijo vsi, tam ne more Italija ljubiti. Mussolinijevo kraljestvo, domovina modernega fašizma, se je vsled tega priključila splošni gonji, ki se je pričela v skoro vseh evropskih državah proti revolucionarnemu delavskemu gibanju. Uveljavlja se nove zatiralne postavbe, da se zakopje delavce, ki dajejo glasno izraza svojem nezadovoljstvu z obstoječim izkoriščevalnim in zatiralnim sistemom za obzidje jetnišnice in brusi se sekira, da se pomiri voditelje revolucionarnih delavcev.

Zatiralna postava, katero je objavil fašistovski vladni organ, ustvarja "postavni" položaj, ki naj bi pomenjal isto kot trajno obsešno stanje. Smrtna kazen je določena na poškodovanje ali uničevanje vojaškega materiala, železnice, poštne naprav, mostov in rudnikov. Smrtno kazen pa se sme v najboljšem slučaju izpremeniti v doživetno ječo. Določbe vojaškega značaja pa so v večji ali manjši meri kamufirane. Te drakonske kazni se ne obračajo proti pomoči, katero bi našel zunanji sovražnik v deželi, temveč se obračajo izključno le proti revolucionarnemu razrednemu boju.

To je jasno razvidno iz drugih in nič manj drakonskih določb zakonskega osnutka. Smrtna kazen je določena za vsakega, ki "prijateljuje" oboroženim tolpom, ki operirajo proti varnosti države" in za vse, ki podpirajo taka podjetja ali sprejemajo od njih podporo.

Izraz "podpirati" in "sprejemati podporo" se da zelo raztegniti in mogoče bi bilo obsojiti na smrt vsakega, katerega bi bilo mogoče spraviti v stik z oboroženim odporom proti državi sili, ali ga pa poslati "milostnim" potom za vse žive dni v ječo.

S težkimi kaznimi pa se preti v nameranih postavi ne le oboroženemu odporu proti fašistovski diktaturi italijanskega kapitala. V Italiji kot v drugih kapitalističnih deželah imajo že itak dosti drugih pomočkov, da kaznujejo vstaje, seveda, dokler je mogoče premagati vstaje.

Vsled tega moramo smatrati kot bistvene točke zatiralne postavbe predloge, ki se obračajo proti organizacijam, proti časopisju, proti pravici zborovanja in drugim hvalisanim prostostim kapitalistične demokracije.

V prvi vrsti je treba vzeti vpostev prepoved vseh organizacij, kojima cilj je strmoglavljenje obstoječega socialnega reda. Člane takih organizacij se lahko kaznuje z ječo od petih do desetih let in razventega z denarnimi globami do pol milijona lir. Težke zaporne kazni so nadalje določene za one, ki vodijo pismeno ali ustmeno propagando, izpodbijajo obstoječi družabni red in fašistovsko vladno. Na temelju tega se lahko kaznuje Bog ve kaj vse.

Težke kazni so določene tudi za one, ki pospešujejo upor v armadi.

Uničevanje uredništev in tiskaren komunističnih in socialističnih listov, požig njih poslopij, zasledovanje njih urednikov, — vse to očitno ni moglo izbiti revolucionarnega časopisja in revolucionarne propagande. Sedaj se namerava dati državnim pravdnikom absolutno polnomoč, da zaplenijo vse tiskovine, ki se jim zde prekuške in policija naj bi bila omogočena odrediti vse potrebno, da prepreči razširjanje prekuških tiskovin.

V večini evropskih dežel se je nudilo dosedaj zastopnikom revolucionarnega delavstva gotovo mero parlamentarne imunitete in se namerava sedaj v Italiji popolnoma razveljaviti. Člani zakonodajnih ali administracijskih zastopstev naj bi izgubili brez nadaljnega svoj urad, če bi bili spoznani krivim članstva v prepovedani organizaciji. To pa naj bi ne zadostovalo. Na temelju teh določb naj bi izgubili vse državljanske in politične pravice. V trenutku, ko bi bila dvignjena obtožba proti njemu, bi bil na milost ali nemilost izročen biričem Mussolinija.

S to postavbo hočejo fašistovski plačanci italijanskega kapitala streti revolucionarno gibanje. S tem pa dokazujejo kljub slavošpevom na Mussolinija, da je revolucionarno gibanje v Italiji še živo in da ima italijanski kapital velikanski strah pred tem delavskim gibanjem.

Fašizem ni mogel uničiti delavskega gibanja ter napraviti iz revolucionarnih delavcev pristaše kapitalizma, ki naj bi se sprijaznil z obstoječimi razmerami.

Nova postava ne bo omogočila napredka delavskega gibanja v Italiji. Pomenja pa priznanje izjalovljenja fašistovskega sistema v Italiji.

Smrtna kosa.

Te dni je preminula v Ljubljani Franja Zupan.

— V visoki starosti 83 let je preminul v Štepanji vasi Peter Anžič, dolgoletni marljivi odbornik tamkajšnjega prostovoljnega gasilnega društva.

— V Ponovcih je umrl Alfred Buda, okrajni gozdar in pokojni.

— V Ljubljani je v starosti 60 let umrl Ivan Vreček, star, trgovec in posestnik.

— V Mariboru je umrl inšpektor državne železnice Jakob Marjerič.

— V Litiji je preminula mati znane narodne rodbine, Marija Košica.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Yugoslav Bureau.)

TEŽAVE PRISELJENCEV V KUBI.

V prejšnjem članku smo omenili razmeroma veliko število priseljencev, ki prihaja v Kubo v nadi, da od tam najdejo pot v Združene države. Omenili smo zlasti predpise, ki se tičejo žensk, in navodila, ki naj se jih držijo oni ameriški državljani, ki se hočejo tam poročiti s svojo zaročenko in jo potem pripeljati v Združene države kot priseljenko izven kvote.

Opomnili smo, da se je v Kubi odkrilo mnogo goljufij v zvezi s porokami. To ni nič čudnega, ako se pomisli, da poroka z ameriškim državljanom daje inozemski pravico priti v Združene države izven kvote. Vsled tega ameriški konzularni uradniki v Kubi sumničijo vse poroke, ki so se izvršile v Kubi. To seveda povzroča sitnosti tudi onim, ki so nedolžni vsakega krivega dejanja, in še manj priporočuje Kubo kot sestališče ameriškega državljanja in inozemske nveste. Iz raznih poročil se daje tudi soditi, da v raznih mestih otoka Kube se izvršujejo poročni obredi ob prekrševanju precej strogih poročnih zakonov republike Kube.

Kakor se poroča, se sedaj nahaja v Kubi približno 30.000 oseb, ki čakajo na priliko, da bi prišle v Združene države. Razum onih, ki upajo dobiti izvenkvotno vizo vsled poroke z ameriškim državljanom, in morda malega števila onih, ki morejo dobiti dovoljenje za prihod v Združene države kot dijaki, začasnimi potniki itd., mora vsakdo, ki hoče sem priti zakonitim potom dobiti vizo v okvirju kvote. Ameriški konzuli v Kubi imajo prav malo število kvotnih številk na razpolago. To pomenja, da treba čakati mesece in mesece in to pod jako slabimi razmerami.

Časopisi so v zadnjem času večkrat poročali o tamošnji situaciji in po njihovem opisu so kubanske razmere naravnost strašne za priseljenke. Ako pa kdo poskuša vtihtipati se v Združene države, ga prav lahko usoda doleti, da bo zasačen, aretiran in deportiran. Ali tudi ako se mu posreči priti v notranjost, ni vendar njegova usoda nikakor ne zavidanja vredna. Kdor je nezakonitim potom prišel v Združene države pred 1. julijem 1924, je podvržen deportaciji le tekom prvih treh let svojega bivanja v Združenih državah. Ali kdor je nezakonitim potom prišel po 1. juliju 1924, je podvržen deportaciji, dokler živi. Nikdar ne more postati ameriški državljan, ako ne dokaže, da je prišel zakonitim potom. Ako tak vtihtipljeni inozemec ima ženo in otroke v starem kraju, ima malo ali prav nič nade, da bi družina mogla priti k njemu.

Sledeči izveščki iz pisma mladega priseljenke, ki je po devetnajstmesečnem čakanju v Kubi uspel dobiti vizo in se sedaj nahaja v Združenih državah, drastično opisuje razmere v Kubi. On je poslal to pismo k enemu izmed tukajšnjih inojezičnih časopisov v nadi, da bo tako posvaril druge, ki bi hoteli iti kakor on v Kubo.

"Z vsakim parnikom iz Evrope prihaja v Kubo mnogo mojih rojakov, ki so bili zapeljani od agentov. Ti neprestano nagovarjajo potnikom, kako lahko da je priti v Združene države iz Kube; oni slikajo delavske razmere na Kubi v najbolj rožnatih barvah. Ali vse te stvari so popolnoma drugačne.

"Priseljenec mora ostati najmanj leto dni v Kubi. (Pisec misli na zahtevo enoletnega bivanja v svrhu ameriške vize, kakršna zahteva je veljala do 1. julija 1924). Na to, ako kvota njegove dežele ni izpolnjena, on more iti v Združene države. Tekom tega leta on mora uporabiti ves denar, ki si ga je prislužil, ali pa dobiti podporo od sorodnikov, stanujočih v Združenih državah. Položaj je jako težak, kajti le malpriseljenec more najti delo v sladkornicah, na železnicah in pri nakladanju ladij. Pa tudi tako delo traja le za nekaj dni. Ker nj-

so navajeni na tamošnje strašno vročino, večina jih sploh ni mogla delati. Najbolj nesrečni so bili oni, ki niso imeli sorodnikov v Združenih državah. Kaj vse so morali pretrpeti! Tudi če so ravno krivično proti njim, niso mogli storiti ničesar prvič, niso bili večji jeziki in, drugič, sploh niso imeli nikogar, h komur bi se obračali za pomoč.

"Ker so živeli v takih obupnih razmerah in niso mogli na zakoniti način vstopiti v Združene države, je prav lahko razumljivo, da so poskušali iti tja nezakonitim potom. Pri tem so padali v roke raznih lopovov, ki mesto da bi jih prevozili v Združene države, bi jih izkrcali na kak zapuščen otok v daljini z njimi, kar so hoteli. Ako pa je del njih uspel izkrcati se na obal Združenih držav, bili so zasačeni od ameriške policije, katere je mnogo ob mejah Združenih držav. Kako mogoče, niti imajo ti inozemci, da se vtihtipajo v Združene države! Vsaka cesta, prog, celo steza je zastražena, tako tudi mostovi. Oni seveda tega niso znali.

"Ko sem bil v Kubi, veliko število ljudi je bilo od tam deportiranih v Evropo. Ko so izvedeli o novem priseljeniškem zakonu, so se mnogi rojaki, spoznavši da je zastoj čakati v Kubi, povrnil v domovino ali pa odšli na Francosko ali drugam poskušat svojo srečo. Nekateri so odšli v Mehiko ali Argentino ali drugam. Je ni osebe v Kubi, ki bi rekla, da je srečna.

"Naši rojaki v Kubi živijo jako sebično in strašno. V svojem obupu pijejo in proklinjajo. Večina izmed njih je poprej živela v Združenih državah. Povrnili so se v domovino in ostali tam predolgo. Sedaj bi radi šli nazaj v Združene države, ali ne morejo. Premehili so svoje dolžarje v marke, ko so šli v domovino. Ko je marka vsako vrednost izgubila, so ostali brez denarja. Nič več jih ne zanima. Popolnoma so oplaheni. Celo ženske zabredajo na krive poti. Okolišine so pozvošile, da hudi ljudje izgledajo kot del kakega neciviliziranega azijskega naroda; drugim ljudem smo v posmeh. Izrabljajo nas povsod."

Umor iz ljubosumnosti.

Na dvorišču magistrata v Subotici se je dne 31. avgusta leta 1922 odigral žalosten slučaj. Ruska begunca Jakov Nikiforovič Marigerovski in Panta Ivanov sta se v Suhopolju seznanila in sta sklenila prisrčno prijateljstvo. Ker je živel Ivanov v zelo slabih razmerah, ga je Marigerovski, ki je bil oženjen, vzel k sebi v hišo ter skrbel zanj. Nekaj časa za tem sta prišla v Subotico, kjer so ju namestili za policista. Nekega dne pa je Marigerovski našel pri Ivanovu ljubavno pismo svoje žene. Zato je pozval Ivanova, da Subotico zapusti ali naj se z njim bide, Ivanov je oba poziva odklonil ter je celo izjavil, da hoče živeti skupno z ženo Marigerovskega. Presenečen nad postopanjem prijatelja, je Marigerovski sklenil, da se masnuje nad njim. Osveto je res izvršil. Dne 31. avgusta leta 1922 je na stražnici v mestni hiši pozval Ivanova, da pusti njegovo ženo pri miru. Ker je ta zaničljivo odvrnil, da tega ne stori, je Marigerovski potegnil samokres in svojega ljubavnega tekmeča ustrelil. Pred okrožnim sodiščem v Subotici je bil Marigerovski obsojen samo na mesec dni zapor, ker je dejanje storil v največji razburjenosti.

Sodbo je sedaj potrdilo tudi prizivno sodišče v Novem Sadu.

Smrtno ponesrečil.

Pri sv. Jakobu v Slovenskih goricah se je smrtno ponesrečil tamkajšnji posestnik Ivan Herer. Padel je tako nesrečno pod voz, da je zadobil težke poškodbe, katerim je kmalu podlegel.

Peter Zgaga

V naslednjem navajam natančen prevod poročila, ki je bilo objavljeno danes v "New York American".

Poročilo se glasi:
Roberta Wagner, stara trimajstlet, je umirala.
Tako so že vsaj zdravniki izjavili. Učeni specialisti, ki so temeljito preiskali njeno ubogo telo, so bili tega mnenja. Njena mati je zadržno mislila, da Roberta umira.

Roberta je imela pred dvema leti vnetje slepega črevesa. Odtlej je vedno bolehalo. Nato so se pojavile še druge bolezni. V hrbtni deli se ji je pojavila jetiška. Ves njen sistem je bil zastrupljen.

In tako je ležala v svoji postelji, bedna in sluhajana. Pred boleznijo je tehtala sto funtov, teža se ji je pa znižala na štirideset. V malih ročicah je držala rožni venec. Iz oči ji je pa seval pogum in v srejo je imela veliko upanje ter veliko vero.

Slišala je bila o najnovejši svetovni vojni pri sebi sliko te svetnice — "male Jezusove rožice" — da so nosili njeno sliko na svojih identifikacijskih znamenjih.

Mala Roberta je torej začela devetdnevno pobožnost — devet dni je molila k sveti Tereziji. In večer je minilo teden dni, ko je končala Roberta svojo devetdnevno pobožnost. Obrnila se je k svoji mater rekoč:

"Mati, boljše se počutim. Vem, da mi je sveta Terezija vrnila zdravje".

Celo tedaj so molili po raznih cerkvah, da bi umrla lahke smrti. Večraj jutraj je pa Roberta v svojem domu, števil. 1739 zapadna 11. ceste, vstala iz postelje, sediti k mizi ter dobro zajtrkovala. Zdravniki so izjavili, da bo v kratkem popolnoma okrevala.

Nenadne izpremembe si ne morejo tolmачiti.

Toda duhovniki v cerkvi na 85. cesti in 23. Ave. v Brooklynu in verni župljani vedo, da je napravila sv. Terezija nadaljni čudež. Večraj so se vršile v ta namen zahvalne svete maše.

To poročilo bo brez dvoma zanimalo marsikaterega rojaka.

Zanimivo je, pa tudi poročilo, ki je bilo objavljeno dne 21. maja v čikaški "Edinosti".

Posamezni odstavki v njem se glase:

"Tiha vroča želja vernega slovenskega otroka je, se enkrat videti svojo miljeno mater Marijo Pomagaj na Brezjah. Žal, da marsikateremu iz tega ali onega vzroka to ni in ne bo daino. A Marija Pomagaj je videla skrite želje teh svojih otrok ter je sama prišla za otroci v Ameriko. Dne 24. maja bo imela slovesni vohod v svoj novi dom pri Lemontu. Tu bo odslej magnet za vsa naša še kolikaj verna slovenska srca. Ker blizu ni dobiti jesti, naj romarji ne pozabijo romarski cekar vzeti, ki pa ne sme biti prazen, ker mi ne znamo delati čudežev. Marija pa takih navadno ne dela, kakor Jezus, ki je s par hlebi nasitil tisoče. Po govoru bo podobna slovensko blagoslovljena in postavljena v njen oltar.

Iz prvega poročila je razvidno, da je vera v čudeže še vedno mogočna. Blagor tistim, ki žive v tej veri.

Drugo poročilo nam pa pojasnjuje, da si je pater Koverta zamislil nov vir dohodkov — božjo pot.

Kdor hoče verovati v čudeže, naj veruje, kdor hoče romati naj rema.

Kljub temu bi pa rojakom to-le svetloval:

Ako kdo zboli na slepiču ali kak drugi bolezn, naj gre v bolnišnico.

Vera v svetnike je dobra, precej uspešen je pa tudi noz v rokah dobrega zdravnika-operaterja.

Jugoslavija irredenta.

Korak na bolje.

Videnski prefekt je izdal okrožnico, s katero vrača županom oblast društvena policije, to je dovoljevanja prirediteljev. Tako se sme upati, da se vrne županom vsa pravica, ki jim gre po zakonu in da se pečasi odpravijo občinski komisarji, ki večinoma nimajo nikakega smisla za upravo, marveč so občinam samo v veliko breme.

Iz Rusije od kitajske meje

bi se rad vrnil domov na Tolminko Matevž Rutar, kakor sledi iz pisma, katero je prispelo te dni na njegov dom iz daljnega sela Kalavanstaja. Z njim sta tam Fran Gašperlin in Mihael Palinča.

Te dni se je vrnil v Macerta v Italiji neki bivši italijanski vojak, ki je bil tudi blizu kitajske meje. Ves čas vojne od leta 1914 ni bilo nobenega glasu o njem. Neki tirolski vojak, ki se je tudi pred kratkim vrnil, je pripovedoval, da so boljševiki prodali mnogo vjetnikov Kitajcem za poljsko in drugo delo in da tam grozno trpijo. Tako se vrne najbrže se marsikdo, o katerem se misli, da je mrtev.

V Marezigah

v Istri imajo v občinskem uradu kar tri nameščence, ki ne znajo slovensko. Ako pride stranka v občinski urad s slovenskimi dokumenti jo gonijo k notarju, da naj dokumente prevede na italijansko. Komisar Babich se je sam postavil med one, ki ne znajo slovenske, pa revček tudi italijansko tomi, da je jož. To so zastopniki ljudstva!

Škof dr. Fogar v Istri.

Te dni se mudi tržaško-koprski škof dr. Fogar v Istri na kanonični vizitaciji. Deli tudi birmo. Na več krajih so prišle do npega deputacije s prošnjo, da se vrne na jezik v cerkev. Škof Fogar je obljubil, da se to zgodi ter bo v cerkvah zopet tako, kakor je bilo poprej. Da bi skoro sledila dejstva!

Kako je ob meji.

V Doleh je nad Idrijo občinitjo vse neprijetnosti, katerim so izpostavljeni obmejni kraji. Tam je številna finančna straža. Kmet Lovre Bogataj je delal ves dan s svojimi konji. Zvečer je gnil sin konje k studenču. Tu pa prične streljati nanj korporal finančne straže. Zadel je enega konja, ki je oblezel, drugi je prišel k domu, pa tam omagal. Potem je rekel dotični korporal, da mu je žal, da ni ustrelil še sina. Prišle je komisijao in se poučila o dogodku. Prebivalstvo zaman ugi-

ba, zakaj je finančni stražnik na stopil s puško proti Bogatajeve mu sinu, ki ni storil nič spodtakljivega, in ko ga finančna straža dobro pozna? Bogataj ima škode nad 6000 lir. Kaj imajo stražniki dovoljenje, da se sme streljati na Slovence kakor na kako divjo zver?

Vipavski poljedelci v Vidmu.

Okoli 40 vipavskih poljedelcev je pod vodstvom ravnatelja kmet, pot. Šolc v Ajdovščini dr. Velicogne napravilo izlet v Vidmu, kjer so si ogledali kmetijske zavode in ustanove. Sprejeti so bili ljubezno. Predsednik furlanske kmetijske zveze conte Caparaccio je obljubil vipavskim kmetom, da se bo razvnel za podaljšanje vipavske železnice do Logateca.

Ples v ljudski šoli.

V Kršanu v Istri se je vršil pred kratkim v ljudski šoli ples, kar pomeni pravo sramoto za našo dobo, ali v Juljski krajini, zlasti v Istri so danes mogoče najnevarnejše stvari.

Nekaj neodrešenih dalmatinskih Italijanov v Puli

je imelo 6. maja občni zbor svojega združenja. Izjavljali so, kako jim je hudo in da kar ne morejo pozabiti svojih rodnih krajev. Počelno so se še spomnili Splita in Italijanov v njem, katerim pošilja tople pozdrave. Verjamemo, da je tem dalmatinskim Italijanom v Puli hudo, ker tako slabo, kakor je v Puli danes, je malokje, italijanski gospodi v Splitu in povsod v Dalmaciji se godi izborna. Zato se opravičuje toži marsikateremu "neodrešenku", da je tako lahomisljeno zapustil Dalmacijo in šel k "materi" Italiji! Značilno je, da je Karlo Marinovich (puro sangue) ostro ožigonal one dalmatinske Italijane v Puli, ki nočejo pristopiti k "Associazione Dalmatica". Ti najbrže uvidevajo, kako se dalmatinsko društvo smeši s svojimi izjavami.

Jugoslovanska manjšina na Reki.

Dr. Rybár se je na poti v Firenzo vstavi Iva Smašaku, kjer je govoril s sodruidnikom "Snaškega Novega lista". Rekel je, da bo jugoslovanska manjšina na Reki uživala vse one pravice, ki so ji zagotovljene v rimskem paktu in ki so predvideni v svetomargherit-ski konvenciji za italijansko manjšino v Dalmaciji. V tej stvari se vse resolucije rešijo na temelju republike. Take pravice morajo imeti Jugoslovani ne le na Reki, ampak po vsej Juljski krajini. Pravice pa se morajo izvajati in ne samo skleniti. V to dolžnost treba obvezati italijansko vladno.

Da nudimo našim vlagateljem čimveč koristi in jih spodbujamo k večjemu varčevanju, bomo obrestovali vloge na —
"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"
mesečno, namesto četrletno kakor dosedaj.

Od 1. aprila 1925 naprej veljajo pri tem sledeča pravila:

Vloge, katere se vložijo prvega poslovnega dne vsakega meseca, bodo obrestovane s tem dnem; Vloge, katere se vložijo po tem dnevu, bodo obrestovane s prvim dnem prihodnjega meseca.

Vloge, vložene do vstevši desetega poslovnega dne meseca januarja in julija, bodo obrestovane izjemoma že s prvim dnem januarja in julija.

Obrestovanje dvignjenih zneskov se preneha koncem preteklega meseca.

Vloge se obrestujejo po 4% na leto. Obresti se pripisujejo k vlogam 1. januarja in 1. julija.

Vloge nadzoruje Banking Department of the State of New York.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, : New York, N. Y.

Avtomobilne ceste v Evropi.

Poseben kongres, ki se bo vršil v Milanu, se bo bavil z uvedbo mednarodnih avtomobilnih cest. — Francija je v tem oziru preučevala, toda vojna ji je prekrizala načrte. Čehoslovaška je središče evropskega avtomobilskega prometa.

V prvi polovici septembra se bo vršil v Milanu letošnji mednarodni cestni kongres, ki se bo med drugim bavil tudi z uvedbo mednarodnih avtomobilskih cest. To vprašanje je postalo z ozirom na nagli razvoj avtomobilskega prometa zelo važno.

Predpogoj za razvoj prometa s tem modernim vozilom je izboljšanje cest. Na tem polju se je v velikih državah že mnogo storilo, vendar vse premalo. Zlasti Francija je ona dežela v Evropi, ki je največ storila, da se dvigne avtomobilski promet. V zadnjih dveh desetletjih je bila zgrajena ali preurejena na francoskem celotna vrsta cest, naravnost idealnih za vožnje z avtomobili. Posebno v severni Franciji je bilo zgrajeno celo omrežje širokih, ravnih in dolgih cest, po katerih so avtomobili lahko drveli z vso brzino. Vmes je prišla vojna, ki je pokvarila na tisoče kilometrov krasnih cest. Po vojni so se ceste že precej popravile, vendar večinoma še niso v predvojnem stanju. Mnogo so storile tudi Nemčija, Anglija in posebno Amerika za izgradbo cestnega omrežja za avtomobilski promet. Na ozemlju bivše Avstro-Ogrske stoji na prvem mestu Čehoslovaška, ki hitro popravlja svoje ceste za vožnjo z avtomobili. Ta mlada republika je naravno središče Evrope. Zato se tudi stekajo v njej železniške, pa tudi cestne zveze z vseh strani Evrope. Radi tega je tudi zveza avtomobilskih klubov stavila na dnevni red mednarodnega cestnega kongresa v Milanu predlog za uvedbo mednarodnih avtomobilskih cest.

Doslej so predložili Čehoslovaki načrt za uvedbo naslednjih štirih mednarodnih avtomobilskih cest, ki gredo preko ozemlja čehoslovaške republike: 1. Pariz — Strassbourg — Stuttgart — Nürnberg — Plzenj — Praha — Kraljevi Gradec — Varšava — Vratislava; 2. Stralsund ob Vzhodnem morju — Draždane — Toplice — Praha — Tabor — Dunaj; 3. Dunaj — Brno — Olomouc — Tešín — Krakovo — Varšava in 4. Beograd — Krakovo — Varšava. Razen tega naj se uvede še ena taka cesta preko Slovaške. Po omenjenem načrtu naj bi šli dve mednarodni avtomobilski cesti preko Češke, po ena pa preko Moravske; Šlezije in Slovaške. Te mednarodne ceste naj bi se napravile in že obstoječih državnih in okrajnih cest, ki se morajo nekoliko preurediti za veliki avtomobilski promet, kjer je to potrebno.

Načrt predvideva tudi označevanje poedinih mednarodnih avtomobilskih cest s številkami in barvami, ki naj bodo razvidne na vseh kilometrih kamnih vzdolž vse proge. Oznake naj bi bile torej podobne označbam mednarodnih železniških zvez. Tako vožnjo na pr. že dolgo let v Nemčiji takozvani D-vlaki po gotovih velikih progah, pri čemer njihove številke niso v skladu z označbami poedinih vlakov na raznih progah vsa-

Najbogatejši angleški plemič.

Slika nam predstavlja angleškega plemiča vojvoda iz Norfolk, kojega premoženje cenijo nad sto milijonov dolarjev. Fant je star komaj štirinajst let.

kega železniškega ravnateljstva, po katerih vozijo. Znano je, da se označujejo vlaki na gotovi progi po izvestnih vidikih s serijami in številkami. D-vlaki pa imajo svoje posebne številke, ne glede na to, po kateri progi vozijo in pod območje katerega ravnateljstva spadajo dotične železnice. Isto naj bi bilo torej tudi s predlaganimi mednarodnimi avtomobilskimi cestami.

Pričakovati je, da bodo stavile tudi zveze avtomobilskih klubov drugih držav za uvedbo mednarodnih avtomobilskih cest po svojem ozemlju. Ako se to izvede, bova imeli v par letih v Evropi lepo prvovrstno cestno omrežje za avtomobilski promet. Šele potem se bo dalo govoriti o avtomobilu kot splošnem prometnem sredstvu, kakor je to vprašanje že zdavnaj rešeno v Ameriki in Angliji.

ŠE EN POLET NA SEVERNI TEČAJ

Skoro ne mine dan, da ne bi listi poročali o ekspediciji na severni tečaj, ki je sedaj postal cilj ne samo fanatičnih raziskovalcev, temveč tudi pogumnih letalcev. Podaniki evropskih, ameriških in celo azijskih držav tekmujejo med sabo, da bi prišli po zraku na skrajno severno točko naše zemlje in tam razvili svojo zastavo. — Amundsen potuje na severni tečaj s pomočjo neizkušenih letalcev in Japonska, ki nikakor neče zaostati za evropsko civilizacijo, gradi svojemu podniku posebne vrste aparat, da ne zaostane za svojimi sotekmovalci. Z mislijo poleta na severni tečaj pa se bavi tudi Fritz Hof Nansen, znani učenjak in človekoljub.

Nansen se je navdušil za polet na skrajno severno točko naše zemlje pod vplivom nedavnega obiska dr. Eekenerja v Stockholmu. Dr. Eekener, znani vodja balona Z. R. JIL iz Nemčije v Ameriko, je razložil Nansenu svoj načrt, kako bi se dalo doseči severni tečaj z balonom Zeppelinovega tipa. — Nansen je sprejel njegovo idejo. Glavna zapreka te ekspedicije pa obstoji v tem, da antanta ne dovolji jacti nemških obrambnih sil. Nansen hoče namreč naročiti v Nemčiji balon Zeppelinovega tipa, ki bi bil manjši kakor Z. R. III., a bi vseeno lahko kljuboval nezgodam, ki lahko doletijo potnika na severu zemeljske oble. Njegov polet na severni tečaj potemtakem še ni siguran in zavisi od tega, kaj porečejo k temu evropske velesile in Amerika.

Negalantni učitelj.

Zveza angleških učiteljev je imela pred kratkim v Nottinghamu svoj redni letni občni zbor. Sprejela je resolucijo, po kateri ne smejo priznavati učitelji nobene telovadne nadzornice. Ako bi prišel učitelj ob službo, ker se je upiral nadzorovanju po ženskah, se obvezuje zveza učiteljev, da ga bo finančno podpirala. Sprejeta je bila še ena resolucija, ki izjavlja, da učiteljice ne smejo poučevati dečkov, ki so stari nad sedem let.

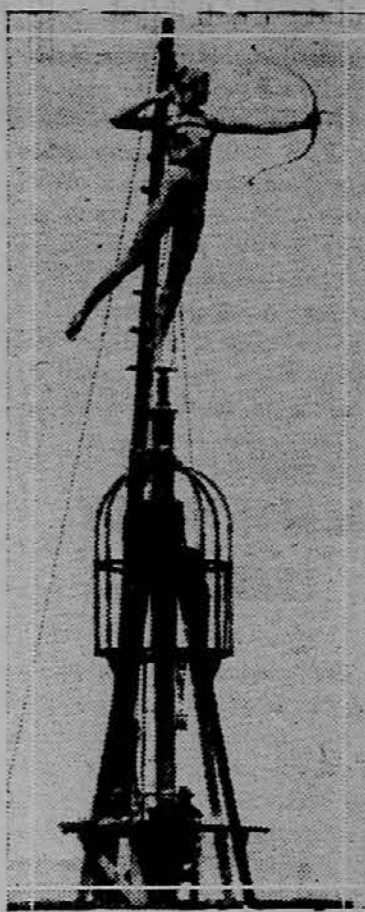
Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogi. Cena s poštnino vred 40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., N. Y. O.

Snemanje kipa.

Predno so začeli podirati newyorški Maidson Square Garden je bilo treba sneti z najvišjega stolpa kip Diane, delo kiparja St. Gaudensa. Znaprej bo kip krasil pročelje newyorške univerze.

NAPITNINE IN NAGRADE

Precejšnjo pozornost je vzbudil Rev. Reiland s svojo pridigo v neki newyorški cerkvi. Z ostrimi besedami je bil navado dajanja in sprejemanja napitnine in tudi sprejem bonusov in tajnih komisij. Pritoževal se je, da so stari, dobri časi v tej deželi zginili, ko se je smatralo ponudbo napitnine za razžalitev, dočim steza sedaj vsakdo svojo roko poželjivo po napitnini, prav tako ali še hujše kot v Evropi.

— Najbolj presenetljiva točka njegovega govora je bila, ko je prišel udrihati po svojih bratih v Kristu, ki sprejemajo posebne nagrade pri porokah, pogrebih in krstih. Izjavil je, da stoji tak duhovnik na istem stališču kot natak ali taksi-šofer in da je moral izgubiti vse spoštovanje do samega sebe.

— Pomisliti pa je treba, koliko duhovnikov je bilo prizadetih vsled tega ukora. Nikomur ni prižanese, a običaj, katerega je grajal, je vendar tako star! Največji in brez dvoma tudi pobožni svečniki niso videli ničesar krivičnega v tem, če so sprejeli dar, posebno pri porokah.

— Ta običaj je obstajal že od zdavnaj ter ga ne bo mogoče tako hitro odpraviti, vsaj toliko časa ne, dokler bodo ti ljudje tako slabo plačani ali vsaj dokler bodo imeli tako mizerne dohodke.

FRANCESCO NITTI

Bivši italijanski ministrski predsednik in večkratni finančni minister Francesco Nitti je italijanski Caillaux. Oba sta proroka svojih vlastnih idealov, apostola pomirjenja v Evropi in meščanske demokracije.

Enakost temperamentov pri Caillauxu in Nittiju je izredna. Oba sta fanatika svojega prepričanja in vendar stvarna brez vsake strasti, kar nikakor ni romansko. Kakor Caillaux pred vojno, je Nitti za svetovne vojne spravil italijanske finance v red. Marsikomu, ki je hotel izrabiti vojno konjunkturo v svoje namene, je dobro zagodel. In vendar sta oba padla. Caillaux je bil pred kratkim rehabilitiran in je zopet na čelu finančnega ministrstva. Nitti je še v ozadju, vendar ne bo dolgo, ko se ga bodo morali Italijani spomniti in ga postaviti na čelo finančnega resorta. Italijanske finance danes namreč niso sijajne.

Nittijev sin Vincenzo je sedaj iz dal knjigo, v kateri popisuje življenje svojega očeta in trnjevo pot njegove politične kariere.

Nam Jugoslovenom je Francesco Nitti še dobro v spominu. Ako bi se bil pred petimi leti, ko je bil ministrski predsednik, sklenil spo-

VSTOP ŠPANSKE V VOJNO

(Nadaljevanje s 1. strani.)

bojev delali zmote ali ki so omahovali ter pobegnili pred Francozi. Dal je zapreti tudi več generalov ter obglaviti begunce.

— Francija sama je odgovorna za vojno, — je obdolžitev, katero je dvignil komunistični organ Humanite, — in sicer raditega, ker je dovolila Abdel Krimu dobiti kredit in orožje v Franciji. List, ki je vodil živahno propagando proti Francozom v Maroku, izjavlja, da je prišel leta 1923 Abdel Krim v Pariz in sicer z vednostjo ministrskega predsednika Poincareja ter odredil vse potrebno za dobavo orožja, s katerim se je boril proti Španski.

Humanite pravi, da je bil motiv francoske vlade, ko je dovolila oboroženje Abdel Krima, zdrobiti oprijem Španske na Maroko s pomočjo Abdel Krima ter nato zdrobiti Abdel Krima samega, s čemur bi se dalo Franciji popolno kontrolo nad Marokom, vključno rudnike v Rif pokrajini. List sicer ne navaja nikakih pričevanj, da potrdi te splošne obdolžitve, vendar pa navaja imena oseb, s katerimi se je Abdel Krim v Parizu pogajal.

Radikalni list Depeche de Toulouse, najbolj vplivni francoski list izven Pariza, izjavlja, da je bil velik del orožja, ki se obrača sedaj proti francoskim četam, izročen od francoskega poveljstva Beni Zeroual, največjemu plemenu ob Ouergha reki, da ga porabi proti rfskemu plemenu v slučaju napada. Beni Zeroual pleme pa je stopilo na stran Abdel Krima ter se poslužilo francoskih pušk in francoskih ročnih granat proti Francozom.

List Depeche de Toulouse je dvignil vprašanje glede stroškov boja z Abdel Krimom. List pravi, da je mogoče izvojevati končno zmago edinole z "velikimi žrtvami glede ljudi in bogastva".

Med socialisti in radikali je hitro pričelo razpoloženje proti temu, da bi imela Francija sploh kake kolonije ali protektorate. Dvignili so vprašanje, če ni sistem kolonij zastarel in brez vrednosti. Isto skupino, katero so imenovali tekom vojne defitistično radi njenega stališča, imenujejo sedaj proti-kolonijalno ter jo napadajo kot anti-patriotično.

VsPričo rastoče opozicije je imel včeraj ministrski predsednik Painleve na Grenoble razstavi govor, v katerem je branil maroško politiko ter pozival vse dobre Francoze, naj podpirajo vladu in armado v Maroku, "ki je preprečila sovražni pohod proti Fezu". Zavzel se je za maršala Lyautey-a, proti kateremu so socialisti osredotočili svoje napade.

Painleve je rekel, da ni bil namen maroške kampanje razširiti se v kolonijalnem oziru. Zavrnil je tudi obdolžitve lista Humanite, ko je rekel, da bi Francija ne vzela niti inča ozemlja preko francoske zone.

razum z Italijo, bi v bistvu obveljal Wilsonova črta in ne bi naš narod izgubil toliko, kot je par mesecev po Nittijevem padcu moral odstopiti Italiji, ki jo je takrat vodil italijanski "tiger" Giolitti, ki je zopet v marsičem podoben Clemenceauju.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Tragična smrt dijaka.

V Šibeniku je povozil vlak petoleta tamkajšnje gimnazije Ivana Matulina. Ponesrečeni dijak se je s svojimi tovariši igral na vagonu, ki se je premikal na postaji. V tem hipu je prišel konduktor ter sunil Matulina z vagona tako, da je padel med kolesa, ki so ga grozno razmesarila.

BELA VRANA

Poredkoma čujemo o dobrem srečju bogatina. Te dni pa je umrl v Španiji mož, ki je prava izjema med begatimi. Don Claudio Lopez y Bru, Marques de Comilla, vitez zlatega runa, je veljal za najbogatejšega moža v španski državi. Premoženje, katero je zapustil znaša okoli 780 milijonov frankov. Pokojni Lopez je bil pobožen mož in njegovo dobro sree in njegova dobrodelnost sta bila znana in čislana povsodi. Imel je ogromna podjetja, v katerih je izvedel socialno zavarovanje, bolnišnice in pokojninske blagajne. Številni rudniki so bili njegova last, mnogo imetja je tičalo v industrijskih vrednostih, bil je tudi lastnik španske transatlantske parobrodne družbe itd. Tako je gorenja premoženjska številka najbrže mnogo premajhna. Sredi bogastva ni pozabil Lopez a delaveca in njegovo usodo.

Istočasno pa čitamo, da je bil likvidiran testament angleškega bančnega ravnatelja Ev. Al. Hambro, ki je zapustil ogromno premoženje, 220 milijonov je ostalo, ko so bili izplačani različni legati. Pri milijonarju je služil dolga leta "zvesto in častno" njegov hišni služabnik in temu je zapustil celih dvajset sterlingov... Reče je pričakoval mirno starost, pa je doletelo tako razočaranje. Sredi denarja navadno ni sree.

Toča v Halozah.

Iz Sv. Barbare v Halozah pišejo: Tukaj je divjala grozna nevihta, kateri sta sledila dež in toča, ki je popolnoma uničila kvasno cvetje sadnega drevja. Tudi vinogradi so bili precej poškodovani. V Velikem vrhu je strela udarila v poslopje posestnika Stefana Erjavca, kateremu je zgorelo stanovanje in stiskalnica.

Sin zabodel mater.

Strašna rodbinska drama se je odigrala te dni v Dajkovački Sat-

Nevesta bolgarskega kralja.

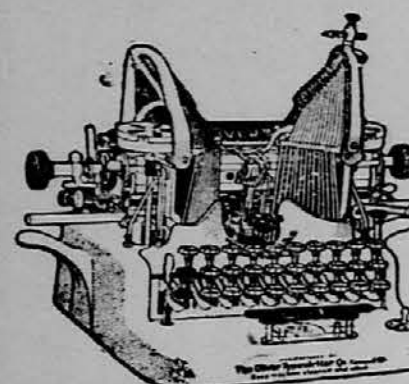

Kot poročajo iz Sofije, se bo bolgarski kralj Boris poročil z rumunsko princezino Ileano. Nevesta je sestra jugoslovanske kraljice.

nici pri Djakovem v hiši posestnika Karla Truka. Posestnikov sin Karl je poslal svojo malo sestro v trafiko, da mu prinese tobaka. Ko se je mala brez tobaka vrnila, jo je brat zmerjal in ji prisilil par zausnice. Vmes je posegla mati, ki je sina s polenom udarila večkrat po roki. Sin je imel v roki ravno nož in je mater sunil v trebuh. Težko ranjeno ženo so prepeljali v bolnico, a ni upanja, da okreva. Karl Trunk je bil prijet.

SLOVENSKO DEKLE

neomadeževane preteklosti, pridna, zdrava in lepe postave se želi seznaniti z dobro situiranim Slovincem v starosti 26—36 let. Pogoj je: značaj in dobro sree. Podrobnosti v pismu. — Pišite na: "Slovensko dekle", Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York City. (3x 25,26,27)

Posebna ponudba našim čitateljem

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.

Strešico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. TaKoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite v roko.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Nove pošiljatve knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašanj, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi s money ordrom, v znamkah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

POUČNE KNJIGE:

Naša zdravila 50
Najboljša slovenska kuharica z mnogimi slikami, obsega 668 strani 5.00
Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale), — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani 7.00
Jugoslavija, 3. zveski, zemljepisni, statistični in gospodarski pregled in —
Zgodovina SHS, 3. zveski, zgodovinski podatki Jugoslovanzov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslovana 3.25

POVESTI:

Fabijola ali cerkev v Katakombah 45
Gadje gnjezdo, povest iz dni trpljenja in nad. Trdo veza no 75
Hadži Murat, Tolstojeva povest, prevle Levstik. —
Kraljica mučenica, trdo vezano 80
Kazaki, povest iz ruskega 70

Mi plačamo poštnino.

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

29

(Nadaljevanje.)

Tudi hiša je pričela zanemarjati svoje dolžnosti v bolniški sobi ter je polagoma naprtila vse svoje delo Margareti, ki je vse voljno prevzela ter točno izvedla.

Čprav je občasno s tako prikupnim mladim štijem nezmerne veselilo bolnico, ni okrevanje dosti napredovalo in Margareti se je celo zdelo, da postaja starka vedno bolj slaba in ovenela. Mlada diakonistinja je bila seveda še premalo izkušena, da bi mogla pravilno soditi kako težko notranjo bolezen. Strogo se je držala odredb zdravnika ter ni mogla domnevati, da je bilo zdravljenje tega pripravega zdravnika z dežele povsem napačno.

Pod uplivom grafice Perpignau je uveljavil odredbe, ki so razvoj bolnišnice še pospeševale, mesto da bi ga omejevale. Ko pa je zdravnik spoznal resno stanje bolnice, je popolnoma izgubil glavo ter pričel tavati v temi, pričakuje izboljšanja od tega ali onega nočnega. Okrajni zdravnik je moral v neko zdravilišče in njegov namestnik ga vsled tega ni mogel več vprašati za svet.

Tako so potekali dnevi tihi in enolični.

V veliko zadovoljstvo Joried se ni skušala Margareti ali "po-bozna Solana", kot jo je imenovala ironično Joried, vmešavati se v stvari, katere je rezervirala Joried zase.

Ta tiha, potrpežljiva oseba, ki je bila vedno enako prijazna in krotka, ni pomenjala za grad duha brez telesa, nočno senco, katere nikdo ne opazi. Edini znak življenja je bilo njeno igranje na klavir, a ker je bila Margaretina resnega razpoloženja, je igrala le cerkvene korale ali pa ljudske pesmi.

Margareta ni igrala umetniški, a z le velikim občutkom. Včasih je fantazirala po cele ure in v teh fantazijah je tičalo tako hrepenenje, da je sklenila baronica roki ter rekla:

— Kaj je z vašim glasom in vašo igro, Margareta, da mi se-gata prav globine srca? Vi igrate tako kot govorite. Vaš glas je podoben vašim melodijam in v obeh tiči posebnost, katere ni mo-góče pojasniti...

Celo dopoldne je svetilo solnce z neba, ki ni kazalo niti naj-manjšega oblaka.

Jasmin je duhtel in ptice so nizko letale. Mrk molk je ležal nad nepremičnimi vršci dreves.

Oči vseh so zrle proti obzorju in pričakovanju, da se bo prika-zal bel oblak, znanik odlašajoč nevihte.

Ničesar pa se ni pokazalo, razpaljeni zrak se je tresel in solnce je pričelo polagoma zahajati. Sence so postajale daljše iz od jezera je zapihala hladna sapica.

Joried je legla v veliki, hladni dvorani na divan.

Nosila je duhtelo, lahko belo obleko, kajti ljubila je vse, kar je bilo njene živce. Radičeva je tudi čitala skrajno frivolno knji-go in to čtivo ji je poganjalo kri skozi žile kot ogenj.

Njene oči so dobile oni zagonetni blesk, ki razodeva pohlep in nestrpnost pričakovanju.

Polna je bila življenja, polna veselja do življenja.

Dvignila se je ter iztegnila roki. Ustnici je imela napol odprti, ko ježen človek.

Stopila je k oknu.

Konečno, konecno!

Zahajajoče solnce je osvetlilo njen obraz. Napočil je čas. Prijela je za zvonce ter pozvonila. Vstopil je Friderik.

— Ali je Krašovec doma? Hočem jahati.

— Mladi gospod čaka že eno uro na to povelje.

Joried je ravnodolno skomignila z rameni.

— Neumnosti! On ve, da v tej vročini nikdar preje ne jaham kat ob sedmih. Dajte osedlati konja.

— Kot ukazete, kontesa...

Vrata so se zaprla za služabnikom in nagel usnjev je bušnil preko obraza mlade dame.

Torej že čaka že eno uro! Prav nič manj poželjivo kot ona sa-ma. Kako hitro se je danes vrnil s polja!

Joried se je smehljala. Inspektor ji je rekel: — Za božjo voljo, kontesa, ne dajate Kraševcu nikakih knjig. Mesto da bi opravljal svojo službo, leži pod drevesom ter čita. In s takšno naslado! Nič ne vidi in nič ne sliši in njegov obraz je rdeč kot oni pijačca.

Joried je skomignila z rameni ter se nasmejhala.

— Pri taki nedolžni knjižici? No, gospod inspektor, človek ne živi samo od kruha. Strano je gledati, kako se mlad človek tukaj skisa, ker mu manjka vsakega duševnega bodrila. Hočem mi priti nekoliko na pomoč ter vas prosim, da ste nekoliko popustljivi. Lju-dje so vsi zanesljivi in včasih gre tudi brez nadzornika. — Želim, da govori Krašovec z menoj glede novejša literature.

— Gotovo kontesa, to se da vse urediti, — je prikimal inšpek-tor dobrodušno ter pustil svojega volonterja čitati lepo, nedolžno knjigo.

Spisal jo je eden največjih francoskih realistov in vsled tega tudi ni zgrešila svojega učinka.

Že celo uro je čakal.

Joried je stopila pred ogledalo ter si potisnila na glavo lep slaminik.

Radi vročine ni mogla obleči ozke, močne jahalne obleke in vsled tega je sklenila ostati v lahki, beli obleki.

Ko je stopila grafica Perpignau pred grajski portal, je stal Krašovec poleg svojega konja, z roko ob sedlu.

Pokimala mu je s ponosno kretnjo glave.

Rože, katero ji je ponudil, ni videla in dvignila se je v sedlo s pomočjo konjarja. Krašovec je izpremenil barvo, se obrnil ter zase-del konja.

— Naprej, — je ukazala kontesa in ponosno, kot kaka kralji-čina, je odhajala naprej v park.

Ko je izginil grad sredi gostega drevesja ter jima ni sledil no-ben pogled več, je obrnila Joried glavo ter se ozrla vanj.

— Kam? — se je smehljala ter nekoliko zadržala konja. Nje-gov pogled je tičal na njeni čudni, fantastični prikazni in sree mu je utripalo tako močno, da je bilo videti to celo na njegovem zago-relem obrazu.

— Kamor ukazuje kontesa, — je odvrnil skozi zoba, — Sledil bom do konca sveta, — v nebo ali pekel.

— Ne poznam poti, ki vodi tjakaj.

Kako elegantno je obrnila svoj nežni vrat! Kako ji bleste ostr-i zobje skozi ustnice! — Mislim pa, da bo prav po vašem okusu, če odjahava proti hiši gozdarja.

(Dolje prihodnj.)

CIRKUŠKA DEBELUŠKA

Debeluška Alice, ki se kaže v cirkusu Barnum and Bailey, tehtla 690 funtov. Za povsem priprosto in kratko obleko potrebuje 12 jardov blaga.

Pismo iz francoske prestolice.

Pariz, 24. aprila.

Če bi pri nas v Ljubljani prišel kdo, recimo v kavarno Zvezdo ali Emono, ne da bi spoštljivo snel svoje častljivo pokrivalo in odlo-žil plašč — in kar meni nič tebi nič sedel za mizo in poklical go-spoda natakarja, bi prav kmalu vzbudil ogorčeno pozornost vseh kavarniških gostov. Vsi bi pomilo-valno, razžaljeno ali srdito gledali nanj. In kaj kmalu bi se gospod "plaščini" oblastno približal oma-deževani mizi skandalozno slabo vzgojenega gosta: — Slišite, gos-pod, ali bi ne odložili klobuka in plašča, v kavarni ste, ki uživa do-br glas, lepo vas prosim, in mra-zu tudi ni danes. Ali nič ne vidi-te, da se vsi naši gostje "gor dr-že" zastran vas. Prosim, prosim, gospod! Hlalo, Josko, zanesi go-spodovo suknjo in klobuk v garde-robo. Na, vendar! —

Takih in podobnih dovtipnih scen Pariz ne pozna. Tu sedimo v največjih in najmanjših kavar-nah kar lepo udobno v klobukih in plaščih pod blestečimi zrcali in luksuznimi lestenci ravno tako kot na trdih in majavih stolih zaka-jenega predmestja "Cafe-Bford", kjer točijo nedolžno črno kavo, po domače "omako" po trideset cen-timov ali šest grošev. Tipični pariški brezdnljivi galan, ki pride v kavarno na sestanek z namazano in našemljeno ljubico, se v tem o-ziru ravno tako obnaša kot zgara-ni uslužbenec velikega magazina, ko si po trdem delu privoščiča-šo ne kaj dobrega pariškega piva ali gospod senator ali nabedni poslance, ki na tihem upa, da bo ob spremembi ministrstva morda prišel v pošte, ravno tako kot razboriti študent "Pri latinski kupci" na bulvarju sv. Mihaela. Če stopiš v kavarno, pustiš klobuk mirno na glavi, plašča tudi na-vadno ne odložiš, pa naj v kavarni svira pet najboljših glasbenikov, ali pa naj se delave priprajo v sočnem pariškem narečju. To je vseeno. Glavna stvar je komo-diteta. In pa denar seveda, da lah-ko plašča, kar si blagovolil zažeti. Če si že ob vrodu v kavarno bo-gaboječje snameš klobuk, kot da vstopiš v cerkev, te natakarji in gostje precej pogruntajo, da si tuje, in to včasih ni dobro, zla-sti v predmestjih.

Pariške kavarne nimajo časopi-sov, to je neugodno za nas. Pari-žani si kupi svoj jutranji ali večer-ni žurnal v kiosku na ulici, pri vrodu v podzemno železnico, v manjši papirnici ali pa — in to še najčesče — od pouličnih proda-jtlik, ki svojo skromno prisotnost dokumentirajo s pretresljivim kričanjem. Te prodajalčice so tip-menda na poseben način ustvar-jevali grlo, ker bi sicer najbrž ne mogli s tako burno glasovno re-klamno ponujati svoje lažnjive ro-be. Nekateri ponujajo imena časopi-sov zapoje z zanimivimi melo-dijami, ki pa ni prav stalna in se čisto prelijeva v kaj zapišne var-iacije na dano tempo. S takim popevanjem, ki seveda ni zmirom

ravno blagoljubno, imenitno pri-vablja kuce in delajo časopisar-ji in časopisarice veliko konku-rencio popotnim steklarjem, ki zo-pet po svoje, a po navadi tudi z lepo zaokroženo pesmico hvalijo svoje kriko blago, in pa prekup-čevalcem starih oblek, ki kmarijo z dvokolnico po ulicah in kriče na ves glas.

Prodajalke žurnalov, odklikujo-če se po izvanredno našmarjeni, a zanemarjeni obleki in široki, črni koferži, se rekrutirajo po večini iz preštevilne in nabedne kaste o-starelih pocestnih deklet ("de-vic"), ki oddajajo svoje vetera-ne tudi še za varuhinje tistih hi-šic, na katerih ponosno vabita ne-strpne odjemalce veliki črki WC, in za zgovorne dinetise takih lo-kalčkov, ki so ponoči tudi pred vrati rdeče razsvetljeni. Razpre-valet časopisov pa, če niso invali-di zadnjega svetovnega pokolja, tudi ponajveč ne morejo trditi, ne da bi se zlagali, da se niso ni-koli imeli resnejših konfliktov z dobro organizirano francosko ro-ko pravice...

V manjših pariških kavarinah je posebno zanimivo dejanje in ne-hanje okrog točilnice, to se pravi okrog Comptoirja ali po pariško "zineca". Ta poslednji tipični od-ziv pride odot, ker je pult, na ka-terem ti točaj postreže z okrep-čili, obit s kospirom. Ob zinu to-riž vidiš najrazličnejše ljudi in slišiš vse skale pariških zlobudran-j in latovščini in vse posebnosti raz-nih francoskih narečij. To je stu-dijska soba in predavalnica žive slovnice in za izvestne dogodke najboljše in najhitreje informira-ni tukajšnji časopis. Kje bi mo-gel točneje izvedeti tajnostna bor-zna poročila kot po malih kavar-nah ob burni Borzi?

Če stoji pri zinu večja družba in se po zaužitju zaplete v pre-re-kanje zastran plačevanja ceha, (saj res, vsak bi rad plačal za vse) jim pomaga iz zadrege posebna i-gra na kocke, ki jo imenujejo splošno zan-zbar, ponekod pa colo-nel ali polkovnik. Iz usnjenega to-ka mečejo po kosternem pultru tri kocke in štejejo punte do deset in nazaj. Kdor je igro zgubil, plača za vse, pa je mir pri hiši...

Da se v kavarinah posebno radi shajajo pariški in da se večinoma prav nežerirano (velikomestno pač!) ljubkujejo in zabavajo med seboj, bi skoro ne bilo treba ome-niti. Lahko pa še povem, da ne-udelečenec ni kaj prijetno gleda-ti take reči in se navidez malo-marno hliniti in zahtevati, kot da ničesar ne opazijo...

V nedeljo popoldne romajo Pa-rižani na svežo travico in pod sen-čna drevesa v bližnje gozdove, u-metne sicer, a vendar dokaj pri-kupne. Bois de Vincennes je v dela prostih dneh neobičajno ži-vahno pozorišče razveseljevanja zadovoljnih izletnikov. Vse trate so polne rdečeličnega drobiža, ki skače in vpije ter se veseli prosti-čaja pomladnega zraka. Pod drevesi tabore razigrane družbe, se slad-

kajo s skromno zakusko ter srkajo belega borbodca. Mamice in papa-ni pa pazijo na deo in so ponosni nanjo. Sem pa tam opaziš agile-ga očko, ki s hčerko okorno skače preko vrvi, mamica pa se z otroci igra "šole". Po romantičnem je-zeru, ki se prelije preko gozda, se zibljejo lahne barčice. Na otoku, ki vodi nanj most, je kavarna. — Tam sem se usidral za dobre pol ure k čaši črnega vina in mislil na naše Posavje in na Podrožnik...

ZAKAJ SE JE RADIČ

PREMISLIL.

Očividno z namenom, da bi v-plival na radičevske delegate, ki so te dni zborovali v Zagrebu, je priobčil zagrebški "Hrvat" pod gornjim naslovom članek, ki je interesanten baš radi tega, ker so po stilu in zavistosti izražanja so-di, da ga je napisal sam Stipan Radič.

Šest let, pravi članek, se vodi vojna med Srbi in Hrvati. Kara-ter je vedno isti: na srbski strani ofenzivni, na hrvatski defenzivni. Volilna bitka-8. februarja t. l. ni prinesla odločitve, zato je preos-talo samo dvojce: vojno nadaljeva-ti ali dokončati. Nadaljevanje je bilo verjetno, kajti premagane-c ni bilo. Zato se ni bilo nadejati mi-ru. Tu pa je prišlo ono, kaj je naj-večje v tej borbi: izjava Pavla Radiča. Ne ve se točno, kako je do-nje prišlo. Gotova stvar pa je, da je njen avtor sam Stjepan Radič.

Izmenadila je pristaše Radiče-ve, zmedla njegove nasprotnike in zaveznike. Da se prav razume ta Radičev korak, je treba razumeti Radiča kot politika. Tako velika duh, kot je Radič, gleda na borbo med Srbi in Hrvati z drugimi oči-ali kakor navadni politiki. Njemu je ta borba kuhanje novih uredb, potrebno zlo, do katerega je mo-ralo priti radi preranega združe-nja v enotno državo. On sam ne ve dobro, da to lahko mine, da iz vse-ga izide nova ureditev države, v kateri bi in Hrvati in Srbi imeli svo-jo državo.

Radič je krenil na desno! Ta njegov korak je nekaj največje-ga, kar je vobče kdo v državi SHS doslej storil za ohranitev te drže-ve. Ta korak pa ni nikaka kapitu-lacija, nego povsem v skladu z Ra-dičevim političnim verovanjem, izliv njegove politične sposobno-sti, storjen v svrhu da se še en-krat poskusi ohraniti sedanjo dr-žavo SHS v njenih granicah. Ra-dičeva izjava je ponudba za sra-vovali...

IZ ČASOV UMazanosti

Da ni higijena še prodrla v šir-se plasti, temu je največ kriva cer-kev, pri tem tudi pravoslavje ni izvzeto. V srednjem veku se je po-samostanih gojila nesnaga, delo-ma se to godi še danes. Nekaterim menihom je naravnost ukazano, da niti ponoči ne smejo sleči kute. Trapisti na primer si potegnejo kapuce čez glavo in tako zaspijo v obleki, v kateri so ves dan delali na polju ali v tovarni, mokri, prašni in prepoteni. Lahko si misli-mo, kako se umivajo, ker kute ni-ti sleči ne smejo. O kopanju pa sploh ni govora. Še huje so zatira-li higijeno v starem in srednjem veku. Leta 395. je bil v Tebaniji (Egipt) samostan, v katerem je živel 100 menihov, ki si niso sme-li nikoli umivati nog, a nosili so dan in noč isto raskavo srajco, dokler ni na telesu segnila. Sv. Je-ronim priporoča za zgled in pos-nemanje sv. Hilarijona, ki je celo svoje življenje nosil samo eno sraj-co. Sv. Klemen Aleksandrijski je imenoval kopanje "nesramno za-bavo" ter jo vernikom strogo prepovedal. Sv. Anastazij je za-povedal devicam, ki so se zaob-ljubile Kristusu, da si smejo umi-

Kretanje parnikov - Shipping News

22. maja: Belgienland, Cherbourg, Antwerp; Cl-voland, Boulogne, Hamburg.
30. maja: Olympic, Cherbourg; France, Havre; President Roosevelt, Cherbourg; Bremen; Orduna, Cherbourg; Minne-kahda, Boulogne.
2. junija: Martha Washington, Trst; Reso-lute, Cherbourg-Hamburg.
3. junija: Mauretania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.
4. junija: La Savole, Havre; Zealand, Cher-bourg, Antwerp; Ohio, Cherbourg, Hamburg.
6. junija: Paris, Havre; Homerie, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam.
9. junija: Columbus, Cherbourg, Bremen; Lapland, Cherbourg, Antwerp.
10. junija: Aquitania, Cherbourg; Arabic, — Cherbourg, Hamburg.
11. junija: De Grasse, Havre; Albert Ballin, Boulogne, Hamburg.
13. junija: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Rotterdam.

Orbita, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen; Conte Rosso, Genoa.
16. junija: Reliance, Cherbourg, Hamburg; — Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Repub-lic, Cherbourg, Bremen.
17. junija: Berengaria, Cherbourg; Rocham-beat, Havre.
18. junija: Pittsburgh, Cherbourg, Antwerp.
20. junija: Olympic, Cherbourg; France, Hav-re; Orca, Cherbourg; America, Cher-bourg, Bremen; Volendam, Rotterdam; Duilo, Genoa.
24. junija: Mauretania, Cherbourg.
25. junija: Belgienland, Cherbourg, Antwerp; Deutschland, Boulogne, Hamburg; Bremen, Bremen.
27. junija: Paris, Havre; Homerie, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Trek-Rosevelt, Cherbourg, Bremen; Min-nekahda, Boulogne; Andania, Cher-bourg, Hamburg; Conte Verde, Genoa.
30. junija: Pres. Wilson, Trst; s tem parni-kom po spremljal potnike uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank.

vati le obraz, roke in noge, toda obraz samo z eno roko. Takih de-vic je bil Kristus lahko vesel!

NEVAREN PUSTOLOVEC

Pred meseci je prišel v Beograd igralec Jakov Letinger, znani in glasoviti plesalec z Dunaja, v osta-lem eden onih tipov, ki se pečajo z vsem mogočim poslom. V Beo-gradu je Letinger kmalu našel pos-el. Seznanil se je z zastopnikom solunskega varijete "Zaimakos", nekim Garstensem, ki mu je dal nalogo, da mu preskrbi par devojk za varijete, dalje, da mu preskrbi kokain ter slična omamna sred-stva ter da stalno zalaga atenske in solunske javne hiše s svežim blagom. Letinger, ki je imel pov-so dobre zveze, je svojo nalogo do-bro rešil. Že 12. februarja je od-pravil v Solun za varijete "Zami-kos" devet devojk ter njih dvojn-o število za javne hiše na Grš-chem. Kokain je preko Marihora iztihnopaljal iz Avstrije. Garstens-mu je dal za "čedne" kupčije 25 tisoč Din. nagrade.

Menda so postala pustolovec v Beogradu tla prevroča, zakaj od-jadral je na Dunaj. No, že v apri-lu se je zopet pojavil v naši pre-stolici in je dnevno ložiral v hote-lu "Moskva". Tu je osleparil ne-broj trgovcev za velike vsote, predstavljajoč se za zastopnika du-najske tvornice z urami. Zamim-vo je, da niti eden oskodovalnih ni zadeve prijavil policiji, boječ se da bi mu ta istotako delala nepri-liko.

Ves april je delal Letinger v Beogradu razne kupčije. Sleparyl je, pripravljaj transporte, tihota-nil in spleh je imel na stotine kom-binacij za hitro bogatenje. Polici-ja ga je sicer strogo nadzorovala, ni mu pa mogla do živga.

Pred pravoslavnimi velikonoč-nimi prazniki je Letinger izginil iz Beograda. Pojavil se je v Zemu-nu, kjer je vlomil v stanovanje svojega tovariša, žida Leopolda Velderja, kateremu je odnesel 40 tisoč Din. Pri vladu je vlomilec izgubil svojo vizitko, kar je poli-cije vodilo na pravo sled. Letin-ger, očividno opozorjen na nevar-nost, je ušel na Grško. V Solunu je zopet izršil drzne sleparije in strašen zločin. Zaklal je Heinza Dreherja, inženjerja iz Muenche-na, ki ga je zalotil pri vladu. Zo-pet mu je uspelo pobegniti. Dne 28. aprila je prišel zopet v Beo-grad, a je zasledujočim ga oblas-tim pobegnil. Odšel je v Brod, kjer so ga prijeli. Na drzen način je pobegnil iz brodskih zaporov in sedaj zločinca zamaa iščejo obla-sti. — Sumijo, da je pobegnil na Madžarsko.

Prav vsakdo—
kdor kaj liče; kdor kaj
ponuja; kdor kaj kupuje;
kdor kaj prodaja; prav
vsakdo priznava, da imajo
čudovit uspeh —
MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na-tačno poučen o potnih listih, prt-ljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih samore-mo dati vsled naše dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi pri-poročamo vedno le prvostanske pa-riške, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nore naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nezdravljivi dobiti dovoljenje ostati v domovni eno leto in ako potrebno tudi dol-j; tozadavna dovoljenja izdaja gene-ralni naselniški komisar v Wash-ington, D. C. Prošnjo za tako do-voljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odstopovanjem, te-se pošlje prosilcu v stari kraj gla-som nanovejša odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika al svoja iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugosla-vije bo pripuščeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamore dobiti sem žene in otroke do 18. le-ta brez, da bi bili šteti v kvoto. T-rojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p-imajo prednost v kvoti. Pišite s pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse pro-ge: tudi preko Trsta zamorejo Ju-goslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE
dobite pri:
NAVINEK-POTOKAR
331 Greeve St., Conamauh, Pa.
edna del. izdelavata piano rol v Ameriki.
PISITE PO NOVI CENIK.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in o-brtnike, pri katerih kupu-jete ali naročate in ste n-njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Še nekaj iztisov -

Slovensko-Amerikan-skega Koledarja
za leto 1925

imamo v zalogi. Vsebuje izvrstno čtivo, krasne sli-ke in razne druge zanimi-vosti.

Stane 40 centov.

Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri:

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street
New York